

SAOPŠTENJE 46/2023

Datum objave:
 19.4.2023.

Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore

Januar – Decembar 2022.

Ukupna spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore za januar - decembar 2022. godine, prema konačnim podacima iznosila je 4 234,1 miliona eura, što ukazuje na rast od 43,9% u odnosu na isti period prethodne godine.

Izvoz robe imao je vrijednost od 700,3 miliona eura, a **uvoz** 3 533,8 miliona eura. U odnosu na isti period prethodne godine izvoz je bio veći za 60,2%, a uvoz veći za 41,1%.

Pokrivenost uvoza izvozom iznosila je 19,8% i veća je u odnosu na isti period prethodne godine kada je iznosila 17,4%.

U strukturi izvoza prema standardnoj međunarodnoj trgovinskoj klasifikaciji (SMTK) najviše su zastupljena **Mineralna goriva i maziva (sektor 3)** u iznosu od 209,9 miliona eura (koje čine: Električna energija - 170,2 mil. eura i ostalo).

U strukturi uvoza prema SMTK-u najviše su zastupljeni **Mašine i transportni uređaji (sektor 7)** u iznosu od 709,9 miliona eura (koje čine: Drumska vozila - 228,5 mil. eura, Električne mašine, aparati i uređaji - 142,3 mil. eura i ostalo).

Najveći spoljnotrgovinski partneri u izvozu bili su: Srbija (149,4 mil. eura), Švajcarska (108,0 mil. eura) i Bosna i Hercegovina (90,6 mil. eura).

Najveći spoljnotrgovinski partneri u uvozu bili su: Srbija (614,8 mil. eura), Kina (330,6 mil. eura) i Grčka (289,1 mil. eura). Spoljnotrgovinska robna razmjena bila je najveća sa potpisnicama CEFTA-e i sa Evropskom unijom.

Grafik 1. Ukupna spoljnotrgovinska robna razmjena po mjesecima, u mil. EUR

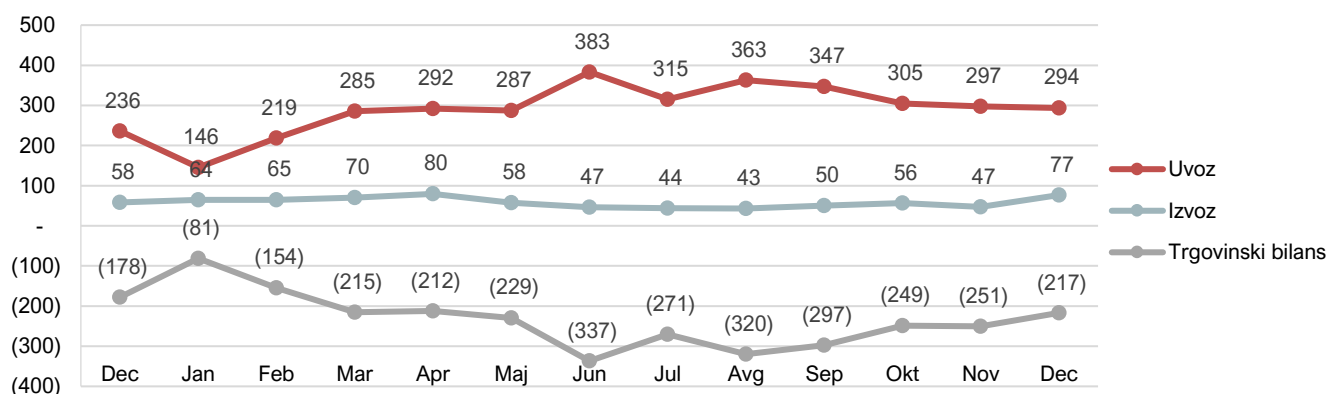

Tabela 1. Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore po mjesecima¹

u hilj. EUR

PERIOD	UVOZ	IZVOZ	SPOLJNOTRGOVINSKA ROBNA RAZMJENA	TRGOVINSKI BILANS
2021				
Januar	103 751	25 318	129 070	-78 433
Februar	149 184	34 901	184 086	-114 283
Mart	185 514	34 195	219 708	-151 319
April	200 897	41 380	242 277	-159 516
Maj	205 981	30 810	236 791	-175 172
Jun	242 264	35 928	278 192	-206 336
Jul	268 113	32 620	300 733	-235 494
Avgust	240 368	31 095	271 463	-209 274
Septembar	233 048	35 873	268 921	-197 175
Oktober	213 092	37 317	250 409	-175 775
Novembar	226 545	39 178	265 723	-187 367
Decembar	236 356	58 431	294 786	-177 925
2022				
Januar	145 506	64 343	209 849	-81 163
Februar	218 908	64 548	283 456	-154 360
Mart	285 317	70 138	355 454	-215 179
April	291 753	79 595	371 348	-212 157
Maj	287 008	57 558	344 566	-229 450
Jun	383 275	46 530	429 805	-336 745
Jul	314 955	44 319	359 274	-270 637
Avgust	363 324	43 163	406 487	-320 161
Septembar	347 389	50 109	397 498	-297 280
Oktober	305 066	56 381	361 447	-248 685
Novembar	297 456	46 839	344 295	-250 617
Decembar	293 881	76 729	370 610	-217 152

Tabela 2. Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore po kontinentima i odabranim zemljama

TRGOVINSKI PARTNERI	UVOZ				IZVOZ				TRGOVINSKI BILANS	
	Jan - Dec 2021		Jan - Dec 2022		Jan - Dec 2021		Jan - Dec 2022		Jan - Dec 2021	Jan - Dec 2022
	%	u hilj. EUR	%	u hilj. EUR	%	u hilj. EUR	%	u hilj. EUR	u hilj. EUR	u hilj. EUR
SVIJET	100,0	2 505 115	100,0	3 533 838	100,0	437 045	100,0	700 252	-2 068 069	-2 833 586
Evropa	82,8	2 073 368	80,6	2 847 110	94,1	411 091	92,4	646 720	-1 662 276	-2 200 390
EU-27	45,7	1 144 356	44,2	1 560 768	31,1	136 103	30,3	212 186	-1 008 253	-1 348 582
CEFTA ²	28,5	713 493	26,2	925 351	43,2	188 844	41,7	291 728	-524 649	-633 623
Afrika	0,4	9 359	0,4	15 231	1,3	5 759	0,5	3 280	-3 600	-11 951
Azija	14,2	355 763	14,4	508 725	3,5	15 448	6,3	44 448	-340 315	-464 277
Amerika	2,6	65 578	4,6	161 481	1,1	4 619	0,8	5 591	-60 959	-155 890
Okeanija	0,0	1 047	0,0	1 291	0,0	127	0,0	213	-920	-1 078
SAD	1,2	29 752	1,0	35 791	0,7	2 907	0,5	3 612	-26 846	-32 179
Kina	9,8	245 181	9,4	330 596	1,3	5 683	1,8	12 851	-239 498	-317 745
Rusija	0,4	10 596	0,2	8 828	0,5	2 348	0,1	448	-8 247	-8 380
Švajcarska	2,1	53 378	3,8	134 613	11,6	50 666	15,4	107 951	-2 711	-26 662
Japan	0,6	16 049	0,9	30 422	0,0	175	0,0	331	-15 874	-30 091
Turska	4,4	110 640	4,8	170 350	5,5	24 180	2,3	15 761	-86 460	-154 588
Brazil	0,5	11 929	0,7	23 461	0,0	15	0,0	22	-11 914	-23 439
Ujedinjeno Kraljevstvo	0,9	22 424	0,7	24 615	0,3	1 389	0,5	3 504	-21 035	-21 111

¹ Podaci na detaljnijem nivou se nalaze u bazi spoljnotrgovinske robne razmjene, link: [Podaci](#)² Albanija, Bosna i Hercegovina, Sjeverna Makedonija, Moldavija, Srbija i Kosovo

Tabela 3. Spoljnotrgovinska robna razmjena sa državama članicama EU i potpisnicama CEFTA-e³

u hilj. EUR

TRGOVINSKI PARTNERI	UVOZ		IZVOZ		TRGOVINSKI BILANS	
	Jan - Dec 2021	Jan - Dec 2022	Jan - Dec 2021	Jan - Dec 2022	Jan - Dec 2021	Jan - Dec 2022
SVIJET	2 505 115	3 533 838	437 045	700 252	-2 068 069	-2 833 586
EU-27⁴	1 144 356	1 560 768	136 103	212 186	-1 008 253	-1 348 582
Austrija	34 829	36 582	2 115	3 023	-32 714	-33 559
Belgija	23 349	24 787	434	705	-22 915	-24 081
Bugarska	15 195	21 010	820	1 226	-14 374	-19 785
Češka	32 091	36 039	11 237	14 853	-20 855	-21 186
Danska	11 136	26 310	697	9 537	-10 439	-16 773
Estonija	447	1 414	432	357	-16	-1 057
Finska	3 326	4 326	3	11	-3 323	-4 315
Francuska	48 528	70 659	2 187	3 153	-46 342	-67 506
Grčka	148 487	289 142	11 208	1 329	-137 279	-287 813
Holandija	49 183	57 339	1 552	1 641	-47 630	-55 698
Irska	23 032	7 197	9	5	-23 023	-7 193
Italija	155 500	197 594	25 293	31 959	-130 207	-165 635
Kipar	241	1 674	333	60	92	-1 615
Letonija	974	1 913	11	1	-963	-1 912
Litvanija	1 035	1 040	4	7	-1 032	-1 033
Luksemburg	550	1 360	3 753	36 715	3 203	35 355
Mađarska	24 368	29 702	6 540	6 141	-17 828	-23 561
Malta	15	152	807	774	791	622
Njemačka	231 157	272 015	20 311	19 942	-210 846	-252 073
Poljska	43 966	60 392	15 163	16 647	-28 803	-43 745
Portugalija	3 881	5 838	12	9	-3 869	-5 829
Hrvatska	138 136	214 740	3 702	7 069	-134 435	-207 671
Rumunija	30 277	34 299	547	352	-29 730	-33 947
Slovačka	8 000	10 611	899	62	-7 101	-10 549
Slovenija	46 218	68 178	22 017	51 072	-24 201	-17 106
Španija	53 804	58 606	3 761	3 899	-50 043	-54 707
Švedska	16 631	27 849	2 257	1 638	-14 374	-26 211
CEFTA	713 493	925 351	188 844	291 728	-524 649	-633 623
Albanija	42 783	68 150	19 954	20 088	-22 829	-48 062
Bosna i Hercegovina	128 895	179 131	33 386	90 561	-95 510	-88 571
Moldavija	325	461	0	0	-325	-461
Sjeverna Makedonija	31 835	36 220	4 661	7 064	-27 174	-29 156
Srbija	500 910	614 776	107 291	149 447	-393 619	-465 329
Kosovo	8 745	26 612	23 552	24 569	14 807	-2 043
Ostale zemlje (izvan EU-27 i CEFTA-e)	647 265	1 047 719	112 098	196 338	-535 167	-851 381

³ Podaci na detaljnijem nivou se nalaze u bazi spoljnotrgovinske robne razmjene, link: [Podaci](#)⁴ Od januara 2021. godine, podaci spoljnotrgovinske robne razmjene sa Ujedinjenim Kraljevstvom su isključeni iz podataka Evropske Unije. Podaci spoljnotrgovinske robne razmjene sa Ujedinjenim Kraljevstvom su prikazani u tabeli 2.

Tabela 4. Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore prema odsjeku SMTK⁵

PODJELA PREMA ODSJEKU SMTK	Uvoz			Izvoz		
	Jan - Dec 2021	Jan - Dec 2022	Jan-Dec 2022 Jan-Dec 2021	Jan - Dec 2021	Jan - Dec 2022	Jan-Dec 2022 Jan-Dec 2021
	u hilj. EUR	u hilj. EUR	Indeks	u hilj. EUR	u hilj. EUR	Indeks
0-9 UKUPNO	2 505 115	3 533 838	141,1	437 045	700 252	160,2
0 Hrana i žive životinje	479 438	636 242	132,7	32 981	43 042	130,5
00 Žive životinje	30 978	41 783	134,9	94	191	203,1
01 Meso i prerada mesa	101 632	140 627	138,4	17 520	26 030	148,6
02 Mliječni proizvodi i jaja	54 774	76 483	139,6	176	272	154,9
03 Ribe i prerađevine od ribe	18 522	25 563	138,0	123	49	39,5
04 Žitarice i proizvodi od žitarica	72 429	97 527	134,7	981	880	89,7
05 Povrće i voće	71 980	90 254	125,4	9 422	10 832	115,0
06 Šećer proizvodi od šećera i med	11 743	16 083	137,0	97	518	300 ¹
07 Kafa čaj kakao i začini	38 006	47 461	124,9	3 445	2 728	79,2
08 Stočna hrana (sem žita u zrnu)	26 825	34 022	126,8	884	1 089	123,3
09 Razni proizvodi za ishranu	52 550	66 441	126,4	239	453	189,5
1 Piće i duvan	88 843	119 301	134,3	24 640	18 100	73,5
11 Pića	68 291	90 098	131,9	16 939	17 930	105,8
12 Duvan i proizvodi od duvana	20 552	29 203	142,1	7 701	169	2,2
2 Sirove materije sem goriva	50 800	26 489	52,1	101 071	91 698	90,7
21 Kože sirove i krzna nečinjena	0	0	0,0	2 188	2 245	102,6
22 Uljano sjeme i plodovi	2 202	1 897	86,1	29	11	37,2
23 Sirovi kaučuk	194	279	143,9	3	4	131,0
24 Pluta i drvo	5 238	5 268	100,6	35 139	43 204	123,0
25 Celuloza i otpaci od hartije	30	14	48,2	1 342	1 572	117,1
26 Tekstilana vlakna i otpaci	564	956	169,5	230	50	21,6
27 Sirova đubriva i minerali	5 930	4 000	67,5	2 010	2 257	112,3
28 Mineralne rude i otpaci metala	25 685	2 996	11,7	58 962	41 745	70,8
29 Životinjske i biljne sirove materije	10 957	11 079	101,1	1 168	611	52,3
3 Mineralna goriva i maziva	284 314	616 815	216,9	80 882	209 884	259,5
32 Kameni ugalj koks i briketi	6 760	868	12,8	6 860	11 988	174,7
33 Nafta i naftni derivati	195 418	389 968	199,6	9 879	27 728	280,7
34 Gas prirodni i industrijski	11 734	16 496	140,6	1	1	100,0
35 Električna enegrija	70 403	209 483	297,5	64 142	170 166	265,3
4 Životinjska i biljna ulja i masti	18 846	29 036	154,1	817	1 444	176,8
41 Životinjska ulja i masti	599	1 134	189,4	543	817	150,4
42 Čvrste biljne masti i ulja	18 162	27 833	153,3	158	344	218,4
43 Prerađena životinjska i biljna ulja	86	69	79,9	116	283	244,2
5 Hemijski proizvodi	329 006	346 276	105,2	29 811	41 489	139,2
51 Organski hemijski proizvodi	3 538	3 356	94,8	52	160	300 ¹
52 Neorganski hemijski proizvodi	4 337	3 882	89,5	1 650	1 528	92,6
53 Proizvodi za bojenje i stavljenje	29 205	33 213	113,7	73	115	158,3
54 Medicinski i farmaceutski proizvodi	154 814	154 132	99,6	22 867	33 120	144,8
55 Eterična ulja parfemski i toaletni preparati	53 704	65 098	121,2	2 063	2 452	118,8
56 Đubriva (osim sirovih)	3 033	4 724	155,8	0	0	0,0
57 Plastične materije u primarnim oblicima	6 403	6 494	101,4	324	364	112,3
58 Plastične mase u ostalim oblicima	34 314	41 045	119,6	1 020	867	85,0
59 Hemijske materije i proizvodi nigdje pomenuti	39 658	34 333	86,6	1 762	2 883	163,7

⁵ Podaci na detaljnijem nivou se nalaze u bazi spoljnotrgovinske robne razmjene, link: [Podaci](#)

Tabela 4. Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore prema odsjeku SMTK

/nastavak/

PODJELA PREMA ODSJEKU SMTK	Uvoz			Izvoz		
	Jan - Dec 2021	Jan - Dec 2022	Jan-Dec 2022 Jan-Dec 2021	Jan - Dec 2021	Jan - Dec 2022	Jan-Dec 2022 Jan-Dec 2021
	u hilj. EUR	u hilj. EUR	Indeks	u hilj. EUR	u hilj. EUR	Indeks
6 Proizvodi svrstani po materijalu	409 732	618 171	150,9	101 603	199 598	196,4
61 Koža proizvodi od kože i krzna	346	310	89,5	102	141	138,4
62 Proizvodi od kaučuka	22 097	28 521	129,1	107	230	214,0
63 Proizvodi od plute i drveta	28 488	37 139	130,4	2 401	4 937	205,6
64 Hartija karton i proizvodi od celuloze	37 095	52 112	140,5	1 056	1 276	120,7
65 Predivo tkanine i tekstilni proizvodi	23 154	26 165	113,0	429	2 123	300 ¹
66 Proizvodi od nemetalnih minerala	93 603	128 281	137,0	3 799	3 996	105,2
67 Gvožđe i čelik	76 014	81 555	107,3	6 723	6 309	93,8
68 Obojeni metali	28 408	141 734	300 ¹	81 800	171 310	209,4
69 Proizvodi od metala nigdje drugo pomenuti	100 525	122 354	121,7	5 186	9 277	178,9
7 Mašine i transportni uređaji	513 386	709 935	138,3	46 304	66 327	143,2
71 Pogonske mašine i uređaji	9 195	11 468	124,7	468	1 717	300 ¹
72 Specijalne mašine za neke ind.grane	45 905	60 310	131,4	12 628	12 957	102,6
73 Mašine za obradu metala	3 906	4 313	110,4	483	286	59,1
74 Industrijske mašine za opštu upotrebu	87 009	107 603	123,7	11 073	16 593	149,9
75 Kancelarijske mašine i za AOP	26 140	35 687	136,5	582	742	127,5
76 Telekomunikacioni aparati i uređaji	61 265	91 817	149,9	4 351	4 325	99,4
77 Električne mašine aparati i uređaji	107 611	142 259	132,2	5 714	4 862	85,1
78 Drumska vozila	147 770	228 550	154,7	9 427	16 374	173,7
79 Ostala transportna sredstva i opreme	24 584	27 929	113,6	1 579	8 470	300 ¹
8 Razni gotovi proizvodi	330 667	431 481	130,5	18 936	28 670	151,4
81 Montažne zgrade sanitarni uređaji	18 557	23 378	126,0	264	272	102,8
82 Namještaj i djelovi	53 807	81 240	151,0	1 916	2 341	122,2
83 Predmeti za putovanja	7 677	10 975	143,0	499	498	99,8
84 Odjeća	80 999	105 772	130,6	2 322	3 510	151,2
85 Obuća	32 037	40 534	126,5	546	708	129,6
87 Naučni i kontrolni instrumenti	22 446	28 516	127,0	2 387	3 583	150,1
88 Fotoaparati časovnici	11 238	14 444	128,5	233	287	123,5
89 Razni gotovi proizvodi	103 905	126 622	121,9	10 769	17 470	162,2
9 Proizvodi i transakcije nigdje drugo pomenuti	83	92	112,0	0	0	0,0

¹ Obračunati indeks veći je od 300,0

Tabela 5. Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore prema odsjeku Kombinovane nomenklature⁶

PODJELA PREMA ODSJEKU KOMBINOVANE NOMENKLATURE	Uvoz			Izvoz		
	Jan - Dec 2021	Jan - Dec 2022	Jan-Dec 2022 Jan-Dec 2021	Jan - Dec 2021	Jan - Dec 2022	Jan-Dec 2022 Jan-Dec 2021
	u hilj. EUR	u hilj. EUR	Indeks	u hilj. EUR	u hilj. EUR	Indeks
I - XXI UKUPNO	2 505 115	3 533 838	141,1	437 045	700 252	160,2
I Žive životinje i životinjski proizvodi	173 629	243 814	140,4	13 224	22 275	168,4
II Povrće	107 157	137 111	128,0	11 136	11 093	99,6
III Životinjske ili biljne masti ulja i voskovi	21 348	32 195	150,8	277	640	231,4
IV Pripremljena hrana pića duvan	298 466	385 501	129,2	34 999	29 199	83,4
V Mineralni proizvodi	320 057	659 707	206,1	106 611	236 582	221,9
VI Proizvodi hemijske ili srodne industrije	315 204	303 929	96,4	28 504	40 321	141,5
VII Plastika guma i proizvodi od gume	103 712	123 201	118,8	3 659	5 461	149,3
VIII Sirove kože koža i krzno	9 015	12 738	141,3	2 889	3 351	116,0
IX Drvo proizvodi od drveta korpe drveni ugalj pluta	33 999	42 679	125,5	37 542	48 141	128,2
X Materijali i proizvodi papirne industrije	39 981	56 012	140,1	5 513	7 004	127,0
XI Tekstil i tekstilni proizvodi	98 928	126 071	127,4	2 849	5 136	180,2
XII Obuća kape i modni dodaci	34 878	45 315	129,9	587	796	135,7
XIII Proizvodi od kamena gipsa keramički proizvodi stakleni proizvodi	66 443	92 604	139,4	3 810	4 088	107,3
XIV Biseri drago kamenje i metali kovanice	3 205	9 582	298,9	802	3 708	300 ¹
XV Bazni metali i proizvodi od osnovnih metala	208 135	347 422	166,9	128 869	204 100	158,4
XVI Mašine i mehanički uređaji električna oprema	337 450	446 527	132,3	35 282	40 779	115,6
XVII Vozila i prateća transportna oprema	175 718	263 625	150,0	11 265	25 792	229,0
XVIII Optički medicinski i mjerni instrumenti satovi	40 163	51 227	127,5	2 936	4 277	145,7
XIX Oružje i municija	9 773	7 032	72,0	2 722	3 558	130,7
XX Razni proizvodi	107 677	147 230	136,7	3 518	3 669	104,3
XXI Umjetnička djela kolekcionarski predmeti i antikviteti	177	313	177,2	51	280	300 ¹

¹ Obračunati indeks veći je od 300,0

⁶ Podaci na detaljnijem nivou se nalaze u bazi spoljnotrgovinske robne razmjene, link: [Podaci](#)

METODOLOŠKA OBJAŠNENJA

Statistika robne razmjene sa inostranstvom predstavlja važan izvor podataka koji je od značaja za kreatore ekonomske politike, kao i za donosiocje odluka. Podaci statistike robne razmjene sa inostranstvom služe kao osnovni izvor informacija za izradu statistike platnog bilansa statistike nacionalnih računa za pripremu multilateralnih i bilateralnih pregovora, kao i preduzećima za istraživanje tržišta i analizu poslovanja.

Izrada podataka robne razmjene sa inostranstvom temelji se na preporukama statistike UN i EU koje su sadržane u sljedećim publikacijama:

- International merchandise Trade Statistics Concept and Definitions UN;
- Statistics on the Trade of Goods User Guide Eurostat.

Usklađuje se sa regulativama iz dokumenta 'European Legislation applicable to the Statistics relating to the trading of goods' vezane za EXTRASTAT:

- Regulativa Evropskog Parlamenta i Savjeta broj 471/2009;
- Regulativa Evropske komisije broj 92/2010;
- Regulativa Evropske komisije broj 113/2010.

Nazivi zemalja su u skladu sa Geonomenklaturom koja se primjenjuje u Evropskoj statistici spoljne trgovine robama.

Izvor podataka

Izvor podataka za statistiku robne razmjene Crne Gore su carinske deklaracije o izvozu i uvozu robe. Carinska deklaracija je dokument koji se podnosi u carinskom postupku. Sadrži podatke koji su važni za sam postupak carinjenja, ali i podatke za potrebe statistike. MONSTAT u mjesečnoj periodici od Uprave carina preuzima podatke u elektronskoj formi i dalje ih statistički obrađuje i publikuje rezultate.

U carinskom postupku pri tarifiranju proizvoda od 2002 godine koristi se kombinovana nomenklatura koja je usklađena sa kombinovanom nomenklaturom EU. Objavljuje se godišnje u Službenom listu Crne Gore za važeću godinu.

Obuhvat spoljne trgovine

Izvoz obuhvata robu koja napušta statističku teritoriju Crne Gore u skladu sa sljedećim carinskim postupcima:

- Izvoz;
- Pasivno oplemenjivanje;
- Ponovni izvoz koja je bila u postupku aktivnog oplemenjivanja i prerada robe pod carinskim nadzorom.

Uvoz obuhvata svu robu koja ulazi na statističku teritoriju Crne Gore u skladu sa sljedećim carinskim postupcima:

- Uvoz za slobodni promet;
- Aktivno oplemenjivanje;
- Prerada robe pod carinskim nadzorom.

Klasifikacija izvoza i uvoza se vrši prema nomenklaturi statistike spoljne trgovine (NSST) koja se zasniva na standardnoj međunarodnoj trgovinskoj klasifikaciji OUN (SMTK) 4. revizija. Šifra svakog klasifikovanog proizvoda je takva da prva cifra označava – sektor, dvije cifre – odsjek, tri cifre – grupu, četiri cifre – podgrupu a pet cifara – poziciju, odnosno proizvod.

Prilikom korišćenja podataka, navesti:

„Izvor podataka: Uprava za statistiku - MONSTAT“

Više podataka, kao i detaljna metodološka objašnjenja možete naći u sekciji: [Spoljna trgovina](#)